



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Themis Dea, Sev De Lege Divina; Stephani Pighii
Campensis**

Pighius, Stephanus Vinandus

Antverpiae, 1568

Nicolavs Florentivs Stephano Pighio Svo S. D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12935

NICOLAUS FLORENTIVS

STÉPHANO PIGHIO

SVO S. D.

CVM NVPER AD ME SCRIPSIS-
ses mi Pighi, vt certiozem te facerem, si
quid in tua Themide esset, quod lectorem
offenderet; respondi, vt nouisti, eam valde
placuisse doctissimo nostro Fulvio Visino;
verum me eam nondum legisse. Accidit
inde dum Illustrissimus Cardinalis Gran-
uellanus existimaret me eam vidisse, vt se-
rius ad eius lectionem peruenerim, quam
tu forte expectabas. Ceterum vbi postea
eandem ipse Illustrissimus per occasionem
summis laudibus extulisset: ac ex me præ-
sente agnouisset, visam à me non esse, con-
festim qua est in omnes studiosos humani-
tate ac benignitate propensus, eam ad cu-
biculum meum transferri curauit, quam
tū quidem statim legi, posteraque die ite-
rum summa cum admiratione ideo relegi,
quod non modò singularem in ea inuen-
tionem, rerumque applicationem, verum
etiam conciliationem tot diuersorum au-
ctorum in re tam perplexa, adeò felicem
suspicerem, vt nihil simile à multis annis
legisse me fatear. Quare ingenti perfusus
lætitia, & quasi prurigne inflammatus, vix
me cōtinere potui, quin tertio eam aggre-
derer. Sed quia alia quædam me detine-
bant, tum etiam quod me parum instru-
ctum

p

ctum

ctum esse sentirem, ad intelligentiam eorum præcipue, quæ sub Morilloni persona à te referuntur: consultius esse statui, dies aliquot intermittere, ac minus inidoneum ad intermissam redire. Hinc accidit, ut nunc tandem eam absoluerim, retulerimque non minus fructus quam voluptatis, ita tamen ut tuam præsentiam valde desiderarem, qui cum conferre possem, nescio quid scrupuli; quod etsi ego per me extricare nequeam, non despero tamen, immò nihil dubito, quin ut alia non minus difficilia, felicissimè dissoluisti, sic id quoque planè extricatumque reddes, mihi que hunc scrupulum aut litteris, aut in ipsa operis editione eximes. Id (ut iam absens agam, quod præsens mallem) ex duobus locis maximè dependet, & primum ex his tuis verbis, quibus in subsequenter modum ita agis:

Quam Veneris esse nonnulli coniiciunt propter tres imagunculas, quæ deam consertis manibus circundant, quas Gratiæ autumant: Sed dubitat Augustinus admodum, quòd non nudas sed stolas videri dicant, atque alio quam Gratiæ modo dispositas. Ad hæc ita mox ille: De Veneris termino quicquam me legisse profecto non memini; cuperem itaque videre simulachrum illud, &c. Ac aliquanto post hisce sequentibus, quibus Card. Carpentem ita loquentem inducis.

Tu quæso mi Augustine dicas primum, qui his doctis antiquorum symbolis, argumentisque mirifice delectari soles, an tibi hæc Venus, an quicquam de eius termino apud veteres quos plurimos te diligenter peruoluisse scio, legeris. Tum ille, Nihil equidem expresse me legisse memini, ut neque

que de Gratiarum hoc habitu atque positura: plurima tamen in similibus antiquorum reliquiis, reperiri nō diffiteor, de quibus maiorum scripta, quæ ad nostra peruenerūt tempora, memoria nihil prodiderunt.

Quæ verba ita videntur accipi posse, vt ideo videaris negare imaginem hanc Veneris esse, quod Veneris statuam aut signū à nemine sub Termini forma descriptam esse legeris. Similiter Grantias illas esse, ideo ex parte refellere videris, quod nudæ non sint sed stolatæ, cū tamen non dubito quin apud Pausaniam videris, quid de his ipse referat, ad quem nullo alio addito te remitterem; si cū hæ meæ litteræ Bruxellam perferrentur, te ibidem in maxima selectorum librorum copia fore certior essem. Sed dum dubito, num te alibi locorum, hæ meæ deprehendent, volui quemadmodum partem illam strenæ tuæ supra ob eandem causam descripsi, sic etiā ex Pausania ea hic subiungere, quæ cum tuis aliquantum mihi dissentire videntur. Ea ita se habent in translatione Romuli Amasæi; edita Florentiæ, Anno cld Io li.

Libro i. nempe in Attica.

De ea vrbs regiuncula quam Hortos vocant, & Veneris in ea templo signoq, quod templo assistit, figura vt Herma quadrata, nihil fide dignum est ab Atheniensibus traditum. Epigramma autem indicat, caelestem Venerem esse, earum quæ Parca appellantur natu maximam.

Idem libro 6. Eliacorum.

Suum habent & Gratiæ templum, simulacra lignea sunt, veste inaurata, facies, manus, et pedes è candido marmo-

more, earū vna rosam talum altera, myrtū tertia præfert.

Idem Libro 9. in Bœotica.

At qui primus Gratiarum vel finxerit, vel pingendo nudas ostenderit, nusquam comperi. Apud priscos enim homines cum vestimento eas, tam à fictoribus quàm à pictoribus factas noui. Nam apud Smyrnicos cum in Nemesium fano, præter cetera signa, ipsæ etiam Gratiæ aureæ dedicatæ sunt, quas Bupalus fecit, tum verò in Cantorum statione, odeum ipsi vocant, Gratiæ imago Apellis opus est, Pergameni etiam in Attali thalamo & in eo templo, quod Pythium nuncupant, suas habent & ipsi Gratiarum, quas pinxit Pythagoras Parius: Socrates ad hæc Sophronisci filius, ante arcis vestibulum, Gratiarum Atheniensibus è marmore signa fecit, quæ sanè omnia sunt veste velata. Quæ verò his posteriores ratione, ita Gratiarum ornatum immutauerint, ut omnes planè nudas fecerint quibus eas vel fingendo vel pingendo exprimere cura fuit, mihi certè compertum non est.

Atque hæc, mi candidissime Pighi, sic accipias velim, tãquam à tui studiosissimo prolata; & ignoscas quæso, si quod paucis verbis indicare potui; dulcedine colloquii tui detētus, prolixiore epistola retulerim. Nam cum te præsentem non habeam, habuerim tamen plus quàm iustam causam tui (etiam prius) interpellandi, neque ita tēperare mihi potui, quin aliquanto maiore tempore tecum quasi hærerem confabularerque, quàm ipsa rei necessitas exigeret. Vale, ac studiis tuis, tibi, principibusque dignis, ut & amicis, immortalitatem prorogare pergas. Romæ die quartâ Decembris. cld lxxvii.

STE-